

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Exercitia Spiritualia Ad Mentem Et Normam D. Ignatii

Conscripta & Adaptata Usui Personarum Ecclesiasticarum Pro sacra solitudine singulis annis ineunda, & in octo vel decem dies protrahenda

Maffei, Pietro Antonio

Augsburg ; Regensburg, 1740

VD18 80488145

Pro die tertia, Consideratio prima De obligationibus Ecclesiastici ut mortalibus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-60305](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-60305)

Consideratio quinta.

Pro III. die prima.

De obligationibus Ecclesiastico propriis, si consideretur ut mortalis.

OMnes nos, tanquam condemnati ad mortem, subjacemus tribus obligationibus, à quibus nemo eximitur. Prima est, ut in memoriam constanter reducamus necessitatem nos maturè præparandi ad mortem. Secunda, ut hanc præparationem non differamus usque ad ipsam mortem. Tertia, ut sciamus, & præviè exerceamus modum & methodum hujus tam necessariæ præparationis.

I. Considera necessitatem te præparandi ad mortem. Necessitas se prius parandi ad aliquam functionem instantem oritur ex duplici capite; ex gravitate negotii suscipiendi, & ex imperitia, vel non sufficiente experientia negotium suscipientis: & ex utroque hoc capite consurgit necessitas se maturè, & sedulò præparandi ad mortem.

I. Iter, quod tibi in morte suscipiendum, saltus ille, qui faciendus, ex hoc in alterum mundum, ex procelloso hujus vitæ pelago in littus æternitatis, est summi momenti;

ex hoc enim dependet felix, vel infelix æternitas, vel gaudiorum, vel tormentorum. Non hic agitur de amittendis vel acquirendis aliquot pedum, vel palmorum fundis, prout in litibus civilibus contingit; non agitur de amittenda, vel conservanda vita, prout agitur in causis criminalibus: & tamen ut hæ, & similes causæ, in quibus agitur de commodis, vel incommodis levibus, brevibus, & transitoriis, optatum sortiantur exitum, quid non agitur? agitur de acquirendo, vel amittendo regno cœlesti; de æterna animæ salute servanda, vel perdenda. Si anima in suo ex hac mortali vita egressu à cœli angusto tramite aberret, æternùm erravit, errore nunquam amplius emendabili. Si post mortem appellis in portum salutis æternæ, æternùm salvus, & extra omne periculum eris; si appellis ad portas inferni, æternùm periisti, spem salutis omnem amisisti.

Potestne solemnior stultitia excogitari, quam rarò vel nunquam cogitare de itinere æternitatis necessariò ineundo, de hoc ritè instituendo, de parandis omnibus ad hoc bene auspicandum, & conficiendum necessariis, cum agatur vel de æternis pœnis, vel de æternis præmiis? si certus esses, tibi non nisi post decem, vel viginti lustra moriendum, & ex hoc orbe decedendum esse, excusari, & tolerari adhuc posset dilatio præparationis necessariæ ad fatale illud punctum,

&

& decretorium momentum; sed tu incertissimus es, & ignoras penitus, an non hic, quem vivis, annus, hic mensis, hæc hebdomas, hic dies tibi sit futurus ultimus, & supremus: & nihilominus, altum stertis, & vivis incurius in negotio tanti momenti!

Si domum emere intendis, quam cautè, & sollicitè non procedis? quam circumspectè non omnia examinas, antequam contractus concludatur, an tibi sit commoda, tuis usibus apta, an copiosam lucem per fenestras admittat, an incolas suo nitore & suâ elegancia exhilaret, vel potius tetricâ obscuritate animum obfuscet; an sit loco salubri, & sano aëri exposita, licet etiam post stabilitam emptionem in tua situm sit potestate, ac libertate, si domus empta non placeat, in aliam migrare habitationem, & domicilium aliò transferre. Sed hujus conditionis non est domus æternitatis, cui magnis & citatis appropinquas passibus: *Ibi homo in domum æternitatis suæ.* Eccle. c. 12. Hanc ubi semel subiveris, nunquam amplius mutare, aut deserere poteris, sive sit regia sedes gloriæ, sive sit carcer igneus, & sedes tormentorum, in hac æternùm tibi erit hærendum, sive æternùm misero, sive æternùm beato, omni spe & omni metu in æternùm excluso.

2. Qui in expediendo magni momenti negotio nec sufficientem scientiam, nec experientiam habet, temporè necessarias ad

id feliciter conficiendum præparationes præmittere debet. Quantam diligentiam non adhibes, ut paratus accedas ad examen, in quo dignus inveniaris, qui ad sacros Ordines admittaris; quot libros non lustras, consulis & scrutaris, ut in concursu pro pingui aliquo beneficio bravium consequaris: ut cum honore & laude publicè ad populum, ad nobiles, confertusque auditores dicere possis, præsertim si in arte dicendi rudis, & non versatus sis! & cum in arte bene moriendi omnino rudis, multò minus versatus, & exercitatus sis, aut esse possis, non curabis, nec cordi habebis hoc momentum, hoc iter tremendum: à quo pendet æternitas.

Si iudicum quispiam reo ad mortem condemnato tempus, suò iudicis arbitriò pro lubitu determinandum concederet, quo interim se in arte dextrè jaculandi ad metam exerceret, hac conditione addita, si postmodum in orbe pro meta proposito, ætatiorem orbiculum centro proximum tuo ictu, qui tamen concedetur unicus, tetigeris, in præmium accipias regnum integrum, & quidem æternum, si autem ab hoc aberes, in pœnam vivus projiciaris in rogam ardentem, & quidem nunquam extinguendum; putasne, reus tempus hoc à iudice ex mera clementia concessum, & incertum inutiliter combureret, & inutiliter ludendo, otando, saltando, bacchando in symposiis,
in

in voluptatibus transigeret omni neglectâ
cura se exercendi in arte, & dexteritate
jaculandi ad metam, ad dextrè vibrandum
ictum illum unicum, à quo pendet ejus
summa felicitas, vel summa infelici-
tas?

De te narratur hæc fabula, si ita colli-
mes, & te jam nunc exerceas, ut morte fe-
lice scopum tibi præfixum tangas, regnum
indipisceris cœleste; si ob tuam incuriam, &
hinc ortam in hac arte imperitiam primo
ictu, id est, morte infelice à præfixo scopo,
aberres, toto cœlo aberrâsti, victima justî
furoris domini ardebis æternùm. Et tu
sciens, & agnoscens te in hac momentosa
arte rudem admodum, & inexpertum hoc
iter, hunc transitum ex hoc in alterum or-
bem, periculi & horroris plenum rectè in-
stituendi, non cogitas, non curas, ut ad
hoc te disponas quàm potes optimè?

II. Perpende necessitatem, & obligatio-
nem, quæ te premit, ne præparationem
ad mortem usque ad ipsa mortis confinia,
ad ultimum morbum fatalem differas, &
indies emendationem tuam procrastines, &
hoc ob triplicem causam.

I. Quia tunc forsan tempus deficiet, &
non erit ampliùs; quod quàm plurimis
cum æterno suo damno accidit, qui impro-
visâ, & subitanè morte occupati, in instanti
ex hoc in alium orbem extrusi sunt, A-
verruncant superi, ne in nos quoque cadat
illud,

illud, quod de Julio Cæsare scribit Suetonius, qui nescio quàm vastas in mente sua sibi finxerat rerum gerendarum idæas, *sed talia meditantem mors prævenit.* Non possumus nobis securitatem promittere ab hora in horam, cum vitam nostram inter mille insidias singulis momentis protrahere cogamur, quas prospicere, & vitare non possumus; insidiantur nostræ vitæ hostes externi, tot nempe creaturæ animatæ vel inanimatæ, quot nobis mortem inferre, & vitam auferre possunt; tot hostes interni tecti, subdoli quot nempe humores, venas, arterias, viscerum, & intestinorum defectus, & pestes, in corpore nostro circumferimus.

Hinc Christus in quolibet ex quatuor Evangeliiis læpiùs nos monet, & hortatur, ut vigilemus, ut parati simus, & expectemus adventum Domini. Nunc proponit nobis virgines expectantes sponsum *revertentem à nuptiis*, horam tamen adventûs ignorantes ut vigilantiam prudentium imitemur, & fatuarum incuriam detestemur; alibi nobis ob oculos ponit servos sollicitè præstolantes dominum suum à nuptiis reversurum; nunc vigiles, & custodes nocturnos, qui timent, ne hostis in prima, secunda, vel tertia noctis vigilia dormientibus improvisus superveniat; alibi illos domesticos, qui timent, & sollicite tota nocte observant, ne fures nocturni ex improvise, tenebris tecti irruant,

irruant, domum expilent, & ever-
tant.

2. Si etiam tempus ad pœnitentiam agen-
dam, & præparationem morti imminenti
præmittendam non defuerit, tamen illo non
utêris. Decipient te ipsi consanguinei, fa-
miliares, & amici tui, crudeli quadam pie-
tate inducti; fors ipsimet sacerdotes lectulo
tuo adstantes, si qui tamen admoniti, &
vocati fuerint, tibi, & forsan etiam sibi-
metipsis persuadentes, periculum non esse
tam magnum, multò minùs tam propin-
quum: quod si aliquis ex animæ vel corpo-
ris medicis cordatior, & sincerior, saluti
tuæ consulturus, te liberè illis verbis ad-
moneret, quibus Isaias c. 38. olim Regem
Ezechiam allocutus est: *Dispone domui tuæ,*
quia morieris, tu tibi met ipsi blandieris, &
averfaberis tanquam indiscretos, & impor-
tunos monitores, qui tibi in tanto periculo,
quod tamen agnoscere recusas, quàm opti-
mè consultum volunt: & cùm jam allueve-
ris per vitæ hactenus actæ decursum differ-
re pœnitentiam, & conversionem ad Deum,
etiam tunc eam differes à meridie usque ad
vesperum, ad noctis silentium, ac quie-
tem, ab hac usque in manè crastinum, ma-
gis serenum, & his curis aptius, quando su-
perantibus morbi viribus, tuis verò fractis
& exhaustis ad pœnitentiam, ad conver-
sionem ineptus, vel omnino jam mortuus
eris.

3. Etiam si nec tempus, nec voluntas hoc bene utendi defuerit, innumeræ tamen & maximæ comitari solent difficultates pœnitentiam & conversionem eò usque dilaram, in vitæ limine suscipiendam: hanc tibi difficilem reddet dæmon, qui tunc collectis viribus & iris duplicabit fraudulentæ suggestiones, tentationum acerrimos assaultus, timens, ne sibi præda tam diu possessa ex unguibus eripiatur. Difficillimam tibi hanc reddes tu ipse totus languidus, debilis, tibi meti ipsi gravis, doloribus acutissimis exagitatus, internis animi curis, timore mortis jam proximæ, & jugulo imminentis perplexus.

Illi ipsi, quorum vita prævia nihil aliud fuit, quàm sedula præparatio ad mortem, & constans exercitium omnium virtutum, præsertim fidei, spei, charitatis, & perfectæ contritionis, summam experiuntur difficultatem in illo rerum articulo ejusmodi actus toties repetitos, & frequentatos eliciendi: jam cogita, quas ergo difficultates passuri sint in his tunc eliciendis, qui tamen necessariò eliciendi sunt, illi, qui hos vel nunquam, vel rarissimè toto vitæ transactæ tempore elicuerunt, vel elicere conati sunt, nec piam consuetudinem aut habitum in his virtutibus, sed potius in oppositis, & diversis vitiis contraxerunt, & quotidie auxerunt,

Diffi.

Difficultates non minores emergent ex parte Dei tunc placandi, sine cujus gratia & auxilio hæc seria & vera conversio obtineri non potest: & hac tam necessaria gratia tene dignum reddidisti? an hæc tibi à Deo non jure merito negari potest? si autem Deus tibi etiam tunc suam gratiam non deneget, sed concedat, timeo ne ex illo gratiarum genere sit, quibus adjutus pœnitentiam seriam agere, & ad Deum te convertere posses, sed nunquam acturus, aut te conversurus es, & non ex illis specialibus, efficacibus, & victricibus, quibus certò cessurum cor tuum durum prævideatur.

Viator, qui fluvium non procul à scaturigine sua adhuc tenuem transilire, vel exigua trabe stratum transire neglexit, animo illum postea, inferius ubi longius à fonte progressus fuerit, trajiciendi eò non rarò delabitur, ut magnis aquarum incrementis auctum, & tumidum, nec transvadare, nec tranare, nec ponte junctum trajicere possit, quod sibi evenisse conqueritur Ezechiel. c. 47. *Et non potui pertransire, quoniam intumuerant aquæ.*

III. Considera modum & normam, quæ tibi observanda est, ut te ritè præpares, & disponas ad luctam ultimam, ad mortem: hæc tibi præscribit tres Regulas.

I. Ut incipias à præparatione remota quæ in hoc consistit, ut cum Deo in gratiam

am

am ocyus redeas, si hunc, in grave peccatum forte prolapsus, à te expulisses; ut hoc consequaris sine mora ad præscriptum Remedium, ad Sacramentum poenitentiae convola; fors non abs re foret, si totius vitæ tuæ hæctenus actæ rationes percurreres, & generali exhomologesi expiares deprehensos errores, etiam in hunc finem, ut si qui defectus in priores tuas confessiones unde unde tandem irrepissent, hoc modo emendarentur.

Adjungenda subin certa vivendi methodus virum Ecclesiasticum, ejus statum, gradum, & dignitatem decens, frequentiore Sacramentorum usu, vel etiam administratione, & honorum operum exercitio, fugâ non solum peccati, & omnis mali, verum etiam omnis occasionis ad malum, imò & suspicionis. Paucis: remota, & optima ac constans præparatio ad bonam mortem, est bona vita.

Arbor, quando succiditur, in illam cadit partem, in quam jam prius pendebat, & vergebat: quæ vergebat ad sinistram malè incurvata, nunquam cadet ad dextram. Difficillimum est, ut qui vitam ducit dissolutam, ex legem, hanc claudat morte sancta. Qui se vorticibus rapidissimi fluminis ferri & abripi sinit ad finem se in maris abyssos deprehendet evolutum; qui ex præcipiti & prærupto monte decurrere, aut cadere incipit,

cipit, cursum, vel casum non sistet, quam in profunda valle.

2. Secunda præparatio ad bonam mortem jam non ita remota, sed aliquantum propinquior est, ut nunc te illis expedias, vel illa facias, quæ ad mortis articulum dilata non exiguas molestias, & turbas tibi ciere possent, vel quæ tunc facta fuisse voles, & non facta fuisse gemes. Æs alienum, si quo premeris, nunc solve, debita expunge; si quæ restant legata, aut alia onera adimplenda, nunc adimple: conde justum, & æquum testamentum, animæ tuæ non immemor adhibitis omnibus cautelis ad evitandas tricas & lites, dum corpore & animo vales.

3. Tertia & adhuc propinquior præparatio ad mortem erit, si omnia opera ita peragas, quasi singula essent ultima, quæ tibi in hac vita essent peragenda: quævis confessio, sive animi expiatio, ac si esset ultima, nec unquam amplius esset copia peragenda confessionis &c. singulis mensibus certam tibi selige diem, qua in teipsum inquiras, & probes, an jam ad mortem paratus esses: imaginare tibi, elusis jam pharmacorum omnium viribus spem convalescendi à Medicis tibi adimi omnem, & certam, ac propinquam denuntiari mortem. Hac ipsa die, quæ ad salutem tibi, repete sæpius illos actus fidei, spei, charitatis, contritionis, resignationis in divinam voluntatem alia-

D

rumque

rúmque virtutum, iisque eliciendis & repetendis assuesce; accepta mortem, ultro te huic inevitabili necessitati subijce, in satisfactionem, & justam pœnam tuis peccatis debitam offer; percurre, jam nunc præmitte, & ipse tibi prælege commendationem animæ, quæ tibi cum morte luctanti, & fortè jam sensibus destituto prælegatur.

Ne in fabricis extruendis error, qui deinde vel omnino non, vel certè non nisi difficillimè, & magnis expensis corrigi possit, committatur, architecti priùs fabricæ, palatii, ædis sacræ, vel prophanæ idæam exactè delineant, vel ex ligno simulacrum aliquod efformant, ut etiam minima quæque in illo spectari, & ad trutinam vocari possint. Hos imitare, disce mori, dum vivis; prælude huic decretoriæ pugnæ certamine quasi ludicro; exerce te sæpiùs, ut cum præliandum erit cum dracone, & cum morte decertandum, scitè noveris arma tractare, & devictæ morti victor insultare possis verbis illis: *ubi est mors victoria tua?* 1. Cor. 15. & experiri illud Apocalypsis c. 14. *Beati mortui, qui in Domino moriuntur.*

Con-